

Expunere de motive

1. Obiectul legii

Prezenta inițiativă legislativă urmărește consolidarea predictibilității, continuității și responsabilității în exercitarea funcțiilor de conducere ale unor autorități și instituții din cadrul sistemului național de apărare, ordine publică și securitate națională.

Pentru conducătorii celor șase autorități și structuri vizate, inițiativa stabilește mandate de 5 ani. Mandatul începe la data depunerii jurământului în cazul directorilor SRI, SIE și SPP, respectiv la data numirii în funcție în cazul directorului STS și al directorilor generali ai DGPI și DGIA. Această durată oferă un orizont suficient pentru implementarea orientărilor strategice, dezvoltarea capacităților instituționale și asigurarea continuității conducerii.

Pentru Serviciul de Telecomunicații Speciale, Direcția Generală de Protecție Internă și Direcția Generală de Informații a Apărării, inițiativa reglementează ori clarifică aspecte privind statutul conducătorilor, eliberarea din funcție și exercitarea temporară a atribuțiilor.

Inițiativa cuprinde, de asemenea, condiții comune de eligibilitate, o regulă privind componența comisiei parlamentare de control al SRI și obligații de informare parlamentară și publică privind activitatea DGIA. Dispoziția propusă stabilește o condiție de apartenență la comisia comună, în vederea corelării controlului parlamentar specializat cu activitatea legislativă din domeniul apărării și securității naționale. Organizarea, funcționarea și modalitățile de exercitare a controlului rămân reglementate prin hotărâre a Parlamentului. Aplicarea noii condiții presupune corelarea reglementărilor parlamentare privind componența și incompatibilitățile membrilor comisiei.

2. Durata și limitarea mandatelor

Pentru conducătorii celor șase structuri din sistemul de apărare, ordine publică și securitate națională, inițiativa stabilește un mandat de cinci ani, calculat de la data depunerii jurământului (pentru SRI, SIE și SPP), respectiv de la data numirii (pentru directorii STS, DGPI, DGIA).

Aceeași persoană poate exercita fiecare dintre aceste funcții pentru cel mult două mandate, consecutive sau neconsecutive.

Posibilitatea unei a doua numiri nu constituie un drept al titularului, ci rămâne supusă procedurii legale și aprecierii autorităților competente.

3. Corelarea cu mandatul prezidențial

Durata de cinci ani a mandatelor conducătorilor celor şase autorităţi şi structuri vizate are în vedere necesitatea unui orizont predictibil de conducere, compatibil cu durata mandatului Preşedintelui României, în calitate sa de preşedinte al Consiliului Suprem de Apărare a Ţării. Această opţiune urmăreşte coerenţa dintre responsabilităţile de coordonare strategică şi exercitarea funcţiilor de conducere ale instituţiilor care contribuie la realizarea securităţii naţionale.

Argumentul este susţinut şi de observaţiile formulate de Ministerul Afacerilor Interne în cadrul examinării parlamentare a regimului mandatelor conducătorilor structurilor din sistemul de apărare, ordine publică şi securitate naţională. Ministerul a evidenţiat necesitatea corelării duratei acestora cu mandatul Preşedintelui României, precum şi importanţa continuităţii angajamentelor instituţionale şi a proiectelor aflate în derulare. În cazul DGPI, această legătură este întărită de participarea CSAT, prin aviz, la procedurile de numire şi eliberare din funcţie.

Mandatul de 5 ani oferă un interval de conducere adecvat implementării orientărilor strategice şi urmăririi proiectelor instituţionale multianuale. Regula comună privind durata este însoţită de păstrarea procedurilor diferenţiate de numire şi de stabilirea unor mecanisme de continuitate adaptate fiecărei instituţii.

Corelarea priveşte durata mandatelor, fără a presupune coincidenţa obligatorie a momentelor de început şi de încetare a acestora şi fără a determina încetarea funcţiei directorului ca urmare a schimbării Preşedintelui României. Ea nu modifică autorităţile competente pentru numirea titularilor şi nu creează un raport de subordonare personală faţă de Preşedinte.

4. Rolul CSAT şi responsabilitatea comună

Consiliul Suprem de Apărare a Ţării este autoritatea administrativă autonomă care organizează şi coordonează unitar activităţile privind apărarea ţării şi securitatea naţională. Preşedintele României prezidează Consiliul, iar componenţa sa include prim-ministrul şi miniştrii cu responsabilităţi directe în domenii fundamentale pentru securitatea naţională.

Participarea prim-ministrului şi a miniştrilor membri ai CSAT asigură legătura dintre responsabilitatea politică a Guvernului şi coordonarea instituţională în domeniul apărării şi securităţii naţionale. Miniştrii membri ai Consiliului au fost propuşi în structura Guvernului şi investiţi în funcţie în cadrul procedurilor constituţionale la care participă Preşedintele României.

Iniţiativa păstrează autorităţile competente pentru numirea titularilor şi completează cadrul privind eliberarea din funcţie şi exercitarea temporară a atribuţiilor. Pentru SIE se introduce expres procedura eliberării directorului de către Camera Deputaţilor şi Senat, în şedinţă comună, la propunerea Preşedintelui României sau a cel puţin unei

treimi din numărul total al deputaților ori al senatorilor, după modelul reglementării aplicabile directorului SRI. De asemenea, se reglementează desemnarea temporară a unuia dintre adjuncții directorului SIE, prin hotărâre a CSAT, la propunerea Președintelui României. Participarea autorităților competente, potrivit atribuțiilor proprii, permite articularea unei responsabilități instituționale comune în domeniul securității naționale.

Coerența acțiunii instituționale este asigurată prin mecanismele legale de coordonare, propunere, numire, avizare și control. Aceste mecanisme nu înlocuiesc răspunderea fiecărei autorități și nici obligația conducătorilor de a-și exercita atribuțiile exclusiv în condițiile legii.

Pentru consolidarea legăturii dintre controlul parlamentar specializat asupra SRI și activitatea legislativă în domeniul apărării, ordinii publice și securității naționale, se propune ca membrii comisiei comune de control al SRI să fie desemnați dintre membrii comisiilor permanente pentru apărare ale celor două Camere și să păstreze această apartenență pe durata exercitării calității de membru al comisiei comune.

Soluția urmărește valorificarea experienței parlamentare de specialitate și o mai bună corelare între examinarea legislației și exercitarea controlului parlamentar, fără a confunda atribuțiile comisiei comune cu cele ale comisiilor permanente pentru apărare.

5. Continuitatea conducerii

În domeniul securității naționale, vacanța funcțiilor de conducere poate afecta capacitatea instituțiilor de a răspunde rapid și legal unor riscuri, amenințări sau situații de criză. Inițiativa propune, de aceea, mecanisme de exercitare temporară a atribuțiilor, adaptate organizării fiecărei instituții.

Pentru SRI, SPP și STS, soluția folosește mecanismul existent al prim-adjunctului, care are deja, potrivit legii, calitatea de înlocuitor legal ori de înlocuitor al directorului. Pentru SIE, unde legea nu consacră un înlocuitor legal, desemnarea temporară a unuia dintre adjuncți este realizată prin hotărâre a CSAT, la propunerea Președintelui României. Pentru DGPI și DGIA, ministrul de resort desemnează temporar persoana care exercită atribuțiile, cu informarea CSAT.

Aceste reguli nu modifică autoritatea competentă să numească titularul funcției. Ele reprezintă exclusiv soluții de continuitate administrativă și operațională, aplicabile până la parcurgerea procedurii legale de numire a noului titular.

Exercitarea temporară a atribuțiilor nu reprezintă un nou mandat al titularului și nici o prelungire a mandatului expirat. Ea asigură continuitatea conducerii până la numirea noului director, potrivit procedurii aplicabile fiecărei instituții.

6. Eligibilitate și integritate

Inițiativa stabilește condiții minime comune pentru accesul în funcțiile vizate: cetățenie română, domiciliu în România, capacitate deplină de exercițiu, respectarea condițiilor specifice ale fiecărei funcții, acces legal la informații clasificate și absența incompatibilităților, conflictelor de interese ori interdicțiilor prevăzute de lege.

Aceste condiții nu înlocuiesc cerințele speciale prevăzute de legile de organizare. Astfel, este menținută cerința ca directorul general al DGIA să fie cadru militar în activitate, iar pentru toate funcțiile rămân aplicabile procedurile specifice de numire și verificare.

Retragerea definitivă, potrivit legii, a certificatului de securitate sau a autorizației de acces la informații clasificate corespunzătoare nivelului necesar exercitării funcției constituie motiv de eliberare din funcție, cu parcurgerea procedurii aplicabile fiecărei instituții.

7. Raportare și transparență

În ceea ce privește DGIA, inițiativa instituie obligația ministrului apărării naționale de a prezenta anual, până la 30 iunie, comisiilor pentru apărare, ordine publică și siguranță națională ale celor două Camere o informare privind activitatea desfășurată în anul precedent. Raportarea prin ministru respectă raportul de subordonare instituțională și responsabilitatea conducerii MAPN.

În același termen, MAPN publică pe pagina proprie de internet o sinteză neclasificată a informării. Informarea parlamentară și documentul destinat publicului au finalități distincte: primul susține controlul parlamentar, iar al doilea asigură un nivel de transparență compatibil cu protecția informațiilor clasificate, a datelor personale, a surselor, metodelor, mijloacelor și capabilităților operative.

Pentru celelalte instituții rămân aplicabile mecanismele de raportare și control prevăzute de reglementările proprii.

8. Regimul special al conducerilor STS, DGPI și DGIA

Inițiativa distinge între încetarea exercitării funcției de conducere și modificarea situației militare a persoanei care a exercitat-o. Pentru directorul general al DGIA, care trebuie să fie cadru militar în activitate, precum și pentru directorul STS și directorul general al DGPI, atunci când aceștia au această calitate, expirarea mandatului sau eliberarea din funcție nu constituie, prin ea însăși, temei pentru trecerea în rezervă sau direct în retragere.

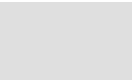
Situația ulterioară a cadrului militar se soluționează potrivit Legii nr. 80/1995, fără garantarea automată a unei alte funcții și fără instituirea unui temei suplimentar pentru trecerea în rezervă sau direct în retragere.

Inițiativa conferă expres directorului general al DGPI rangul de secretar de stat. Măsura urmărește precizarea nivelului instituțional al funcției, în raport cu responsabilitățile de conducere și reprezentare ale structurii, fără a modifica subordonarea nemijlocită față de ministrul afacerilor interne și procedura legală de numire și eliberare din funcție.

9. Impactul inițiativei

Inițiativa nu prevede înființarea unor structuri noi. Obligațiile de informare și publicare sunt îndeplinite prin structurile existente. Eventualele efecte salariale și bugetare ale conferirii rangului de secretar de stat directorului general al DGPI trebuie determinate în raport cu reglementările aplicabile și cu evaluarea autorităților competente, dar nu sunt de natură a avea un impact semnificativ asupra bugetului MAI.

Drept urmare, depunem spre dezbateră și adoptare propunerea legislativă "Lege privind durata mandatului, limitarea numărului de mandate și condițiile de exercitare a funcțiilor de conducere ale unor autorități și instituții din cadrul sistemului național de apărare, ordine publică și securitate națională".

Inițiator/

Senato~~r~~/ Nicoleta Pauliuc
